

Bruselj, 16.11.2023
COM(2023) 699 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o prenosu pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, prenesenega na Komisijo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS)

**Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu
o prenosu pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, prenesenega na Komisijo v skladu
z Uredbo (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropskega
sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS)**

1. UVOD

Uredba (EU) 2018/1240¹ Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) je bila sprejeta 12. septembra 2018.

Uredba (EU) 2018/1240 vzpostavlja sistem ETIAS za državljane tretjih držav, ki so izvzeti iz vizumske obveznosti. ETIAS bi moral zagotoviti potovalno odobritev za te državljane tretjih držav, potem ko se oceni, ali njihova prisotnost na ozemlju držav članic ne pomeni ali ne bo pomenila tveganja za varnost ali nezakonito priseljevanje oziroma visokega tveganja za epidemijo. ETIAS bi moral z oceno potnikov preden prispejo na mejne prehode na zunanjih mejah prispevati k visoki ravni varnosti, preprečevanju nezakonitega priseljevanja, varovanju javnega zdravja in poenostavitvi mejnih kontrol.

V skladu s členom 89(1) Uredbe (EU) 2018/1240 se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov. V členu 89(2) je določeno, da se pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov prenese na Komisijo za začetno obdobje petih let od 9. oktobra 2018 skupaj s pogoji za njegovo podaljšanje. Začetno petletno obdobje se je izteklo 8. oktobra 2023.

2. PRAVNA PODLAGA

V skladu s členom 89(2) Uredbe (EU) 2018/1240 se pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov prenese na Komisijo za začetno obdobje petih let od 9. oktobra 2018 in Komisija mora pripraviti poročilo o prenesenem pooblastilu najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Namen tega poročila je izpolniti to zahtevo.

Člen 89(2) Uredbe (EU) 2018/1240 določa, da se prenos pooblastila samodejno podaljša za enako obdobje, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. IZVAJANJE PRENOSA POOBLASTILA

3.1 Posvetovanje pred sprejetjem

V skladu s členom 89(4) Uredbe (EU) 2018/1240 se je Komisija med pripravo delegiranih aktov, potrebnih za izvajanje navedene uredbe, prek strokovne skupine in pisnih posvetovanj posvetovala s strokovnjaki, ki so jih imenovalе države članice. Vse države članice so bile pozvane, naj imenujejo strokovnjake, ki bodo sodelovali pri teh posvetovanjih, k sodelovanju pa je bil povabljen tudi Evropski parlament.

¹ Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1).

Dokumenti, pomembni za ta posvetovanja, so bili istočasno poslani Evropskemu parlamentu in Svetu, kot je predvideno v členu 89(5) Uredbe (EU) 2018/1240 in skupnem dogovoru o delegiranih aktih. Pripombe, predstavljene med temi posvetovanji, so bile upoštevane pri pripravi končnih različic delegiranih aktov. Poleg tega je Komisija države članice redno obveščala o napredku, doseženem v zvezi z osnutki delegiranih aktov.

3.2 Že sprejeti delegirani akti

V obdobju poročanja je Komisija nase prenesena pooblastila izvajala s sprejetjem naslednjih delegiranih aktov. Spodnja razpredelnica prikazuje, kateri akti vsebujejo posebne ukrepe, sprejete v skladu z ustreznimi prenosi pooblastil iz Uredbe (EU) 2018/1240.

Delegirani akt	Pooblastila
Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/969 z dne 22. februarja 2019 o orodju, ki prosilcem omogoča, da dajo ali prekličejo privolitev v dodatno obdobje hrambe svojega dosjeja	člen 54(2) Uredbe (EU) 2018/1240.
Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/970 z dne 22. februarja 2019 o orodju, ki prosilcem omogoča, da preverijo status prošenj ter obdobje veljavnosti in status potovalnih odobritev	člen 31 Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/971 z dne 26. februarja 2019 o opredelitvi zahtev glede storitve varnega računa, ki prosilcem omogoča, da predložijo potrebne dodatne informacije ali dokumentacijo	člen 6(4) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/946 z dne 12. marca 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 515/2014 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z dodelitvijo sredstev iz splošnega proračuna Unije za kritje stroškov razvoja evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve	člen 15(2) Uredbe (EU) št. 515/2014
Delegirani sklep Komisije z dne 10. decembra 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2018/1240 glede označitve	člen 36(4) in člen 39(2) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/916 z dne 12. marca 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2018/1240 glede vnaprej določenega seznama poklicnih skupin, ki se uporablja na obrazcu prošnje	člen 17(3) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirani sklep Komisije z dne 23. novembra 2021 o podrobnejši opredelitvi tveganj za varnost in nezakonito priseljevanje oziroma visokega tveganja za epidemijo	člen 33(2) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirani sklep Komisije (EU) 2022/1612 z dne 16. februarja 2022 o določitvi vsebine in oblike vnaprej določenega seznama možnosti, ki se uporabi za zahtevo za dodatne informacije ali dokumentacijo	člen 27(3) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirani sklep Komisije z dne 27. marca 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2018/1240 v zvezi z določitvijo pogojev za ujemanje med podatki v evidenci, razpisu ukrepa ali dosjeju drugih informacijskih sistemov EU in dosjejem prosilca v ETIAS	člen 11(9) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirani sklep Komisije o določitvi vsebine in oblike vprašanj ter dodatnega niza vnaprej določenih vprašanj	člen 17(5) in (6) Uredbe (EU) 2018/1240

3.3 Nasprotovanje delegiranim aktom

V skladu s členom 89(6) Uredbe (EU) 2018/1240 lahko Evropski parlament ali Svet nasprotuje delegiranemu aktu v dveh mesecih od datuma uradnega obvestila, kar se lahko podaljša za dodatna dva meseca. Če Evropski parlament ali Svet v navedenem obdobju delegiranemu aktu nasprotuje, ta akt ne začne veljati. Niti Evropski parlament niti Svet nista nasprotovala nobenemu od zgoraj navedenih delegiranih aktov.

3.4 Potreba po podaljšanju pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov

Čeprav so bili skoraj vsi delegirani akti sprejeti pred koncem začetnega obdobja petih let za izvajanje pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, pa v tem začetnem obdobju niso bili sprejeti še nadaljnji štirje delegirani akti.

Delegirani akti	Pooblastila
Delegirana uredba Komisije o sporočanju stroškov delovanja in vzdrževanja Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) za spremembo zneska pristojbine za potovalno odobritev in o finančni podpori državam članicam za stroške, nastale zaradi prilagoditve in avtomatizacije mejnih kontrol za izvajanje sistema ETIAS	člen 18(4) in člen 85(3) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirana uredba Komisije v zvezi z načini plačila in postopkom pobiranja pristojbine za potovalno odobritev	člen 18(4) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirani akti Komisije za podaljšanje prehodnega obdobja in obdobja odloga, predvidenih po začetku delovanja sistema ETIAS	člen 83(1) in (3) Uredbe (EU) 2018/1240
Delegirani akti Komisije za spremembo zneska pristojbine za potovalno odobritev ETIAS	člen 18(4) Uredbe (EU) 2018/1240

Dva delegirana akta še nista sprejeta. To sta delegirana uredba Komisije o sporočanju stroškov delovanja in vzdrževanja sistema ETIAS za spremembo zneska pristojbine za potovalno odobritev in o finančni podpori državam članicam za stroške, nastale zaradi prilagoditve in avtomatizacije mejnih kontrol za izvajanje sistema ETIAS (v nadaljnjem besedilu: delegirana uredba Komisije o sporočanju stroškov), ter delegirana uredba Komisije v zvezi z načini plačila in postopkom pobiranje pristojbine za potovalno odobritev.

Razlog za zamudo pri sprejetju teh aktov je, da je bila prednost dana spremembi nekaterih že sprejetih delegiranih aktov, ki jih je bilo treba spremeniti po sprejetju Uredbe (EU) 2021/1134 zaradi reforme Vizumskega informacijskega sistema in Uredbe (EU) 2021/1152 glede določitve pogojev za dostop do drugih informacijskih sistemov EU za namene ETIAS. S prvim so bila uvedena nova pravila o uporabi sistema ETIAS s strani organov, pristojnih za izdajo vizumov, in organov, pristojnih za odločanje o vlogi za vizum za dolgoročno bivanje ali dovoljenje za prebivanje, medtem ko drugi določa pravila o izvajanju interoperabilnosti med sistemom ETIAS na eni strani ter drugimi informacijskimi sistemi EU in podatki Europol na drugi strani ter pogoje za vpogled v podatke, shranjene v drugih informacijskih sistemih EU, in podatke Europol prek sistema ETIAS za namene samodejnega prepoznavanja zadetkov.

Poleg tega je bilo sprejetje delegirane uredbe Komisije o sporočanju stroškov odloženo, ker:

- a) v zvezi z njo ni bilo potrebno tehnično izvajanje s strani držav članic ali Agencije Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA); ter
- b) bi se njene določbe uporabljale šele po začetku delovanja sistema ETIAS.

Še en dejavnik, zaradi katerega ni bilo mogoče pravočasno sprejeti vseh potrebnih delegiranih aktov, so zamude pri vzpostavitvi sistema vstopa/izstopa (SVI) zaradi številnih tehničnih težav. Ker sta SVI in ETIAS soodvisna sistema in ker sistem ETIAS ne more začeti delovati pred začetkom delovanja SVI, so spremembe časovnega okvira za začetek delovanja SVI neizogibno upočasnile izvajanje sistema ETIAS.

Poleg tega Komisija potrebuje podaljšanje prenosa pooblastila, ker se lahko nekateri dodatni delegirani akti sprejmejo šele po začetku delovanja sistema ETIAS. Ti so:

- delegirana akta Komisije za podaljšanje prehodnega obdobja in obdobja odloga, predvidenih po začetku delovanja sistema ETIAS (člen 83(1) in (3) Uredbe (EU) 2018/1240); ter
- delegirani akt(i) Komisije za spremembo zneska pristojbine za potovalno odobritev ETIAS.

Ker sistem ETIAS še ni začel delovati, ni mogoče zbrati dovolj informacij, da bi ugotovili, ali bo treba prehodno obdobje in obdobje odloga podaljšati z začetnih šest mesecev oziroma ali bo treba spremeniti pristojbino za potovalno odobritev ETIAS.

Tudi po sprejetju vseh delegiranih aktov v obravnavi bo pooblastilo za sprejemanje ali spreminjanje teh aktov še vedno potrebno, da se omogoči potrebna prožnost pri izvajanju in delovanju sistema ETIAS ter da se akti lahko prilagodijo kakršnemu koli ustreznemu razvoju.

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

Komisija meni, da je delegirana pooblastila izvedla v obsegu, ki je bil nanjo prenesen z Uredbo (EU) 2018/1240.

Glede na pojasnilo iz oddelka 3 Komisija meni, da obstaja jasna potreba po samodejnem podaljšanju pooblastila iz člena 89(1) Uredbe (EU) 2018/1240 za obdobje petih let.

Komisija poziva Evropski parlament in Svet, naj se seznanita s tem poročilom.